

یک مسئول در وزارت بهداشت از تشدید سوء تغذیه در بخش‌هایی از کشور خبر داد؛

ردپای گرسنگی پررنگ‌تر می‌شود

سعیده علیپور

وضعیت سوء تغذیه در ایران

هر چند بسیاری از مآگمان می‌کنیم که «گرسنگی» و متعاقب آن «سوء تغذیه» تنها مختص برخی کشورهای آفریقایی است، اما آمارها نشان می‌دهد هشت استان در ایران به صورت گسترده‌ای با این پدیده مواجه است، بر اساس گزارش فائو: «در سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۸ جمعیت دچار کمبود تغذیه در ایران ۴.۷ درصد بودند، رقمی که در حال حاضر پیش‌بینی می‌شود بین ۸ تا ۱۰ درصد باشد. این بدان معنی است که کودکان زیادی در برخی استان‌های کشور با کمبود غذا دست و پنجه نرم می‌کنند و اگر همین سوء تغذیه به مرگ زودهنگام‌شان منجر نشود، تبعات فراوان دیگری مثل؛ انواع بیماری‌های مزمن، کاهش ضریب هوشی... به همراه دارد و هیچ‌گاه به آنها اجازه نمی‌دهد مانند سایر انسان‌ها از فرصت‌های اجتماعی و زیستی برابری برخوردار باشند.

کرونا و آثار آن بر سوء تغذیه

در حالی که طی سال‌های ۹۶ تا ۹۸ دولت پیشین برای کاهش گرسنگی در استان‌های محروم اقدامات خوبی انجام داده بود، اما این باشیوع کرونا و البته بحران‌های اقتصادی فراوان دیگر ناشی از روابط خارجی، این اقدامات به شکل موثری ادامه پیدا نکرد. به‌طوری که زهرابعلللهی، مدیر کل دفتر بهبود تغذیه جامعه و وزارت بهداشت هم معتقد است: «تحریم‌های اقتصادی، مشکلاتی که در واردات و صادرات مواد غذایی در کشور وجود دارد، افزایش قیمت مواد غذایی و گرانی‌های همگی دست به دست هم داده‌اند که خطر ناامنی غذایی در کشور مخصوصاً در اقشار کم درآمد و

دهک‌های در آمدی پایین افزایش یابد». او به ویژه درباره وضعیت استان‌های سیستان و بلوچستان، هرمزگان، کرمان، خراسان جنوبی و خوزستان ابراز نگرانی کرد.

سوء تغذیه و افزایش بحران کرونا

در سال‌های گذشته میزان دسترسی ایرانیان به مواد غذایی کافی به شکل قابل توجهی کاهش یافته است، به طوری که تبعات این کاهش دسترسی نه تنها کودکان که سایر اقشار جامعه را هم درگیر کرده است، به طوری که گفته می‌شود آسیب‌پذیری افراد دچار سوء تغذیه در برابر کرونا افزایش می‌یابد و حتی تأثیر واکسیناسیون در افرادی که تغذیه خوبی ندارند، هم مطلوب نیست. به گفته مدیر کل دفتر بهبود تغذیه وزارت بهداشت نیز: «این افراد با خطر بیشتری کرونا مواجه هستند و کنترل کرونا در این افراد سخت‌تر است، به این دلیل که سیستم ایمنی‌شان ضعیف است و نمی‌تواند در مقابل ویروس خوب عمل کند».

مشکلات اقتصادی و سوء تغذیه

بر اساس گزارش‌های مراکز مطالعاتی ایران، تورم و افزایش قیمت مواد غذایی تأثیر به‌سزایی در کاهش قدرت خرید دهک‌های پایین جامعه و دریافت مقدار کالری لازم داشته است. برای مثال داده‌های مطالعاتی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی نشان می‌دهد مصرف گوشت در تمامی دهک‌های درآمدی جامعه ایران در بازه زمانی کوتاهی از نصف کمتر شده است. همچنین بر اساس گزارش وزارت بهداشت، میانگین حداقل کالری مورد نیاز روزانه دو هزار و ۳۶۷ کالری است اما بر اساس داده‌های مرکز پژوهش‌های

عمدی یاسپه‌وی از روی ناآگاهی یاناشی از نداشتن دسترسی به مواد غذایی باشد. بر اساس آخرین تحقیقات انجام شده از سوی دانشگاه علوم پزشکی زاهدان، حدود یک‌پنجم کودکان زیر پنج سال سیستان و بلوچستان از مشکل لاغری، کم‌وزنی و کوتاه‌قدی رنج می‌برند که عمده آنها به دلیل کم‌خوری دچار این نقصان‌ها شده‌اند این در حالی است که کارشناسان بهداشتی معتقدند سوء تغذیه می‌تواند، به اندازه خشونت وی‌سوادری در جامعه آسیب‌زا باشد.

توسعه بدون غذا ممکن نیست

توسعه پایدار روندی است که بسیاری از دولت‌های دنیا آن را کارآمد و موثر می‌دانند. سیاستی که برای تحقق آن باید پیش شرط‌هایی فراهم شود. پیش شرط‌هایی که حوزه‌های مختلفی را در بر می‌گیرد که غذا نیز شامل آن می‌شود. غذا ارتباط غیر قابل انکاری با توسعه پایدار دارد و پیامد خورد و خوراک مناسب می‌تواند سبب پویایی و نشاط در جامعه شود.

دکتر ضیاءالدین مظهری، متخصص تغذیه می‌گوید: «لبنیات، غلات، گوشت و سبزیجات، تضمین اولیه‌ای بر سلامتی افراد است. کمبود پروتئین و ریز مغذی‌هایی چون آهن، کلسیم و سایر ویتامین‌ها در کودکان می‌تواند به کم شدن بهره‌موشی، کم‌خونی، کاهش توانمندی جسمی، کوتاهی قد، و... منجر شود و در بزرگسالان نیز به شکل خستگی، کم‌کاری، خواب

الودگی و... بروز کند مجلس در سال ۹۷، فقط سه دهک درآمدی بالای جامعه توانسته‌اند کالری مورد نیاز روزانه خود را دریافت کنند. باید در نظر داشت این آمار وضعیت معیشتی ایرانیان در سه سال گذشته را نشان می‌دهد؛ حال آنکه از سال ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰ قیمت کالاهای اساسی بارها افزایش یافته است؛ به طوری که فقط در شش ماه نخست سال ۱۴۰۰، قیمت برخی مواد غذایی مثل برنج و شکر از ۳۰ تا ۹۰ درصد بالا رفته است.

سوء تغذیه از مصادیق کودک‌آزاری

چندی پیش، سازمان بهزیستی آمار از تماس با اورژانس اجتماعی این سازمان اعلام کرد. بر اساس این آمار ۴۲ هزار تماس با این سازمان مربوط به «کودک‌آزاری» بوده، این در حالی است که گفته کارشناسان، در تمام دنیا بیش از ۵۰ درصد کودک‌آزاری‌ها به غفلت از تغذیه و سلامت کودکان مربوط می‌شود. بر این اساس می‌توان انتظار داشت که از این تعداد تماس تلفنی حدود ۲۰ هزار مورد گزارش شده درباره کودک‌کلی بوده که از تغذیه مناسب محروم بوده‌اند. محرومیتی که می‌تواند،

لاغری کودکان در استان‌های سیستان و بلوچستان و خراسان جنوبی طرف دو سال نزدیک به دو برابر شده است؛ به طوری که ۱۲ درصد کودکان زیر پنج سال در سیستان و بلوچستان و ۸ درصد در خراسان جنوبی دچار سوء تغذیه هستند

خشکسالی و تبعات تغذیه‌ای آن

اماد در میان مقصران رد پای خشکسالی بسیار پر رنگ است. چرا که در سال‌های اخیر در بحبوحه بحران کرونا و بحران‌های اقتصادی، خشکسالی نیز در استان‌هایی که بیش از سایر استان‌های کشور درگیر سوء تغذیه هستند نقش پررنگی را در کاهش درآمد و کم شدن کیفیت زندگی ساکنان آن مناطق داشته است. در این باره زهرابعلللهی گفته است: «خشکسالی در کشور یک مساله جدی و خطرناک است. به این دلیل که زمانی که خشکسالی اتفاق می‌افتد، دامداران علوفه برای تغذیه دام‌شان ندارند، وقتی علوفه نیست، یعنی باید این علوفه‌ها وارد شود، زمانی که وارد می‌شود، اگر قیمتش بالا باشد برای دامدار نمی‌صرفد که علوفه گرانی را بخرد که به دام‌هایش بدهد. به همین دلیل نهاده‌های کشاورزی که وارد کشور می‌شود باید با پاره‌انه باشد که دامدار بتواند با قیمت پایین‌تری دسترسی به علوفه داشته باشد. وقتی علوفه گران باشد بسیار طبیعی است که گوشت و شیر گران می‌شود. دولت باید در زمینه نهاده‌های کشاورزی نیز مداخله کند که چگونه می‌توان آن را با قیمت ارزان به دست تولیدکننده رساند».

در این میان متخصصان معتقدند سوء تغذیه به هر دلیلی که به کمبود ریز مغذی‌ها منجر شود، موجب افزایش موارد ابتلا به بیماری‌ها و مرگ و ناشی از آن‌ها، کاهش بهره‌موشی و کوتاه‌قدی کودکان و نوجوانان می‌شود. سوء تغذیه مادر باردار نیز می‌تواند در دوره جنینی باعث مشکل در تکامل مغزی جنین شود و بهره‌موشی‌اش پایین بیاید و دچار ناتوانی جسمی و ذهنی شود و ضمن آسیب به فرد، در آینده هزینه‌های بالایی را به‌بخش‌های مختلف کشور تحمیل کند. به همین دلیل دولت سیزدهم باید بیش از پیش این مشکل را در پیابد و برنامه‌ای مدون برای مهار سوء تغذیه، در مناطق آسیب‌پذیر کشور به اجرا آورد.

از گوشه و کنار

سخنگوی وزارت آموزش و پرورش خبر داد:

بازگشایی همه مدارس کشور از نیمه دوم آبان

سخنگوی وزارت آموزش و پرورش گفت: در نیمه اول آبان، بر اساس الگوی بازگشایی مدارس و سرعت واکسیناسیون جامعه، مدارس کم جمعیت شهری با کمتر از ۶۰ نفر جمعیت بازگشایی خواهند شد. به گزارش ایسنا، علیرضا کمرنی گفت: در نیمه دوم آبان ماه نیز تمام مدارس با رعایت پروتکل‌های بهداشتی بازگشایی می‌شوند و مدارس بر اساس الگوی بازگشایی گروه بندی خواهند شد و با توجه به مجوز هر منطقه، فعالیت آموزشی خود را آغاز خواهند کرد.

باز هم زلزله در اندیکای خوزستان

زمین‌لرزه‌های بیشتری با ممداد گذشته در اندیکا خوزستان باعث تخریب کامل برخی روستاها شده است. زمین‌لرزه هفته گذشته نیز بسیاری از روستاییان را همزمان با آغاز فصل سرما در این منطقه بی‌خانمان کرده بود. این زلزله باعث خسارت جدی به ۱۲۰ روستای شهرستان اندیکا شد و ۴۰۰ مسکن روستایی و عشایری ۱۰۰ درصد تخریب شدند.

۲۴۲ هزار تاکسی در سن فرسودگی

مدیر عامل اتحادیه تاکسیرانی‌های شهری کشور با تاکید بر لزوم تسریع در روند نوسازی تاکسی‌های فرسوده، گفت: طبق مصوبه هیات وزیران، تاکسی‌هایی که به ۱۰ سال رسیده باشند، مشمول فرسودگی می‌شوند که تا پایان سال ۱۴۰۰ تعداد تاکسی‌های فرسوده به ۲۴۲ هزار دستگاه می‌رسد. مرتضی ضامنی به ایسنا گفت: از ابتدای سال ۱۴۰۰ تاکنون ۵۴۵۰ راننده که متقاضی نوسازی خودروی خود بودند در طرح نوسازی ثبت نام کردند که از این تعداد ۳۹۶۲ متقاضی خودروهای خود را تحویل گرفتند و باقی آنها در فرآیند تحویل خودرو قرار دارند.

کشف محموله بزرگ

پرنده‌گان قاچاق در سراوان

مدیر کل حفاظت محیط زیست سیستان و بلوچستان گفت: محموله بزرگ پرنده‌گان قاچاق در شهرستان سراوان کشف شد و قاچاقچیان به دام قانون افتادند. وحید پورمردان گفت: این محموله بزرگ غیر مجاز شامل ۲۲۰ قطعه پرنده از نوع گونه میناست، همچنین در این محموله ۲۷ قلابه‌میمون نیز کشف شد.

آغاز بررسی طرح صیانت در مجلس

با کامل شدن اعضای کمیسیون مشترک بررسی طرح «حمایت از حقوق کاربران و خدمات پایه کاربردی فضای مجازی» نخستین جلسه این کمیسیون، امروز یکشنبه (۱۸ مهر) برگزار می‌شود. این طرح پس از چندین بازگشت و برگشت به صحن، در نهایت مقرر شد بر اساس اصل ۸۵ بررسی شود.

انتقال محل دفن پسماند از آرادکوه منتفی است

نایب رئیس کمیسیون سلامت و محیط زیست شورای شهر تهران گفت: آرادکوه حدود ۵۰ سال پیش و پیرو مطالعات برای دفن پسماند انتخاب شده است. به گزارش ایسنا، مهدی بابایی افزود: در این محل نفوذپذیری خاک بسیار پایین و شور آب است و امکان رویش درختان و گیاهان اغلب به دلیل شوری بالای خاک وجود ندارد و از این رو انتقال محل دفن پسماند از آرادکوه منتفی است.

خشکی، شکار بی‌رویه و آلودگی‌های زیست محیطی زمینه‌ساز شده است؛

تالاب‌های ایران، قتلگاه پرنده‌گان مهاجر

است اما می‌تواند به صورت غیر مستقیم ناشی از عوامل انسانی و نتیجه تغییرات اقلیم و گرمایش جهانی باشد. باین حال طی سال‌های اخیر با عدم پرداخت حق آب زیست محیطی تالاب‌ها، فشاری بیش از حد ظرفیت به آن‌ها وارد کرده و باعث تخریب‌شان شده ایم. حال این زیستگاه‌های آبی محدود دیگر ظرفیت کافی برای میزبانی تعداد وسیعی از تنوع زیستی و حیات وحش را ندارند و این شرایط بخش بزرگی از تنوع زیستی ما را محکوم به فنا می‌کند.

این کارشناس محیط زیست بایان اینکه هر ساله شاهد مرگ هزاران فلامینگو در تالاب‌هایی چون پریشان و یخگان هستیم که در فصل بهار جوجه‌آوری می‌کنند، اظهار می‌کند: با روند مدیریتی که سازمان حفاظت محیط زیست به عنوان متولی طی سال‌های اخیر در پیش گرفته است همچنین پیش‌بینی پاییزی کم بارش در بسیاری از مناطق کشور، امسال نیز به‌طور قطع شاهد تلفات پرندگان مهاجر و شاید افزایش این میزان نسبت به سال‌های قبل باشیم.

متأسفانه سازمان حفاظت محیط زیست طی چند سال اخیر هیچ برنامه‌ای برای حفاظت و مدیریت تالاب‌ها و تنوع زیستی آن

ایران، هر ساله در آغاز فصل پاییز شاهد ورود میهمانان بالادری است که از مناطق سردسیر برای زمستان‌گذرانی به کشور ما مهاجرت می‌کنند اما چند سال است که این مهاجرت توان سنگینی برای آنها دارد، چرا که با تلفات گسترده‌ای بر اثر مسمومیت، خشکی تالاب‌ها و شکار و صید مواجه می‌شوند. حال که پاییز امسال نیز خبری از بارش کافی نیست، به مناسبت روز جهانی پرندگان مهاجر این پرسش مطرح می‌شود که آیا امسال هم تالاب‌های کشور نقطه پایانی سفر پرندگان مهاجر می‌شوند؟ به گزارش ایسنا، حاکمیت خشکسالی و کمبود منابع آبی طی یک سال گذشته وضعیت بسیاری از تالاب‌های کشور را بحرانی کرده است. بر اساس اعلام سازمان هواشناسی امسال نیز امیدوی به بارش‌های پاییزه نیست. علیرضا هاشمی، کارشناس محیط زیست و مدیر عامل انجمن پرند شناسی و پرند نگری طر لان ضمن بیان اینکه یک سری از تالاب‌های مهم کشور از جمله پریشان، و یخگان از بین رفته و تقریباً خشک شده‌اند می‌گوید: کمبود بارش طی پاییز سال جاری نیز وضعیت این زیستگاه‌های آبی که میزبان پرندگان مهاجر بوده‌اند را شکننده‌تر می‌کند. او ادامه می‌دهد: کاهش بارندگی‌ها اگر چه یک امری طبیعی

از جمله پرندگان مهاجر نداشته است. هر چند پرداخت حق آب تالاب‌ها بر اساس «آیین‌نامه جلوگیری از تخریب و آلودگی غیر قابل جبران تالاب‌ها»، قانون «حفاظت، احیاء و مدیریت تالاب‌های کشور» همچنین «قانون هوای پاک» و عهده‌وظیفه وزارت نیرو است اما سازمان حفاظت محیط زیست نیز به عنوان متولی حفاظت از تالاب‌ها و ناظر بر پرداخت حق آب آن‌ها مورد انتقادات زیادی قرار گرفته است چرا که در بسیاری از موارد موفق نشده این حق را آنطور که لازم است از سایر دستگاه‌های ذی‌ربط مطالبه کند.

ایمان معماریان، کارشناس حیات وحش نیز در یک برنامه رادیویی در مورد وضعیت پرندگان آبی و کناره‌آبی گفته است: از آنجایی که تمام تالاب‌های ایران تحت تأثیر وضعیت خشکسالی قرار گرفته‌اند، لذا بسیاری از آن‌ها به‌طور کامل خشک شده‌اند و بسیاری هم در حال خشک شدن هستند، در نتیجه خیلی از پرندگان که سال‌های سال مسیر مهاجرت‌شان به سمت ایران بوده است، مجبور به تغییر مسیر مهاجرت خود شدند. خشک شدن تالاب و از بین رفتن زیستگاه نه تنها برای محیط زیست مشکل ایجاد می‌کند بلکه باعث از بین رفتن تعداد بسیار زیادی از پرندگان نیز می‌شود که مسیر مهاجرت‌شان طی چند میلیون ساله بدین شکل بوده است.

سرنوشت تلخی که شکارچیان رقم می‌زنند

اما خشک شدن تالاب‌ها تمام دغدغه کارشناسان و فعالان محیط زیست در باره حیات پرندگان مهاجر نیست. شکار و